

NATIONAL
GEOGRAPHIC

REISGIDS

peru

NATIONAL
GEOGRAPHIC

R E I S G I D S

peru

Rob Rachowiecki
Fotografie: Vance Jacobs

INHOUD

- DE REIS INDELEN 8
- **Geschiedenis en cultuur 13**
 - Het huidige Peru 14 Peru's kleurrijke festivals 22
 - Eten en drinken 24 Land en landschap 28 Geschiedenis 34
 - Het culturele leven 44
- **Lima en omgeving 53**
 - Het hart van de stad 56 De buitenwijken 68
- **Zuidelijke laaglanden 77**
 - Paracas en de Ballestaseilanden 80 Het binnenland 86
- **Zuidelijke hooglanden 93**
 - Arequipa 96 Kloven en vulkanen 106
 - Titicacameer en de hoogvlaktes 112
- **De regio Cuzco 119**
 - Cuzco 122 De Heilige Vallei 140 Machu Picchu 152
- **Centrale hooglanden 161**
 - De regio Ayacucho 164 De regio Huancayo 171
- **Huaraz en de Andes 177**
 - Huaraz 180 Nationaal Park Huascarán 182
 - Callejón de Huaylas 188
- **Noordkust 197**
 - De regio Trujillo en het zuiden 200 Ten noorden van Trujillo 210
- **Noordelijke hooglanden 223**
 - Cajamarca 226 De regio Chachapoyas 232
- **Amazone 239**
 - Noordelijke Amazone 242 Zuidelijke Amazone 258
- **REISWIJZER 266**
 - Hotels en restaurants 274 Uitgaan 306 Activiteiten 307
- REGISTER 312 FOTOVERANTWOORDING 318-319

P. 2-3: het hoge Andesgebergte.
Links: een jong meisje en haar alpaca bij Chivay.

BEWUST REIZEN

Verstandige reizigers gaan doelgericht op pad om alles uit hun reis te halen. Door bewust te reizen draagt u bij aan het behoud van de natuur, historie en culturele rijkdom van de plaatsen die u bezoekt. Bovendien verbetert u uw eigen reiservaring.

Hoe reist u bewust?

- Bedenk dat uw aanwezigheid van invloed is op de plaatsen die u bezoekt.
- Besteed uw tijd en geld zodanig dat u iets bijdraagt aan de couleur locale (dat maakt uw verblijf ook interessanter).
- Respecteer het natuurlijke en culturele erfgoed van uw bestemming.
- Respecteer de lokale gebruiken en tradities.
- Toon de lokale bevolking uw waardering voor de interessante of unieke aspecten van hun streek, zoals het landschap, de historische dorpjes en gebouwen, de muziek of het eten.
- Trek af en toe uw portemonnee en steun kleine ondernemers die zich inspinnen om de bijzondere eigenschappen van een plaats te behouden. Zoek naar winkeltjes, restaurants, pensions en reisorganisaties die trots en hart voor hun omgeving uitstralen. Mijd bedrijven die afbreuk doen aan het karakter van een plek.
- Zorg ervoor dat u mooie herinneringen en verhalen mee naar huis neemt, in de wetenschap dat u iets hebt bijgedragen aan het voortbestaan en de ontwikkeling van uw bestemming.

Deze manier van reizen wordt geotoerisme genoemd en valt te omschrijven als 'toerisme dat het geografische karakter van een plek – omgeving, cultuur, uitstraling en erfgoed – en het welzijn van de inwoners ondersteunt of versterkt'. Meer informatie over geotoerisme is te vinden op de website www.nationalgeographic.com/travel/sustainable

peru

OVER DE AUTEUR EN DE FOTOGRAAF

Rob Rachowiecki is een prijswinnende reisboekenschrijver die is geboren in Engeland. Hij heeft een master in ecologie, is actief lid van de Society of American Travel Writers en heeft Peru intensief en vaak doorkruist sinds zijn eerste kennismaking in 1982. Hij werd onmiddellijk verliefd op dit uitermate diverse en prachtige land. Hij heeft vele boeken over Peru geschreven en werkt als reisleider bij avontuurlijke tochten; hij begeleidt voettochten in de Andes of vaartochten in de bovenloop van de Amazone. Als hij niet op pad is, woont hij in het zuidwesten van de VS.

Vance Jacobs is een meermaals onderscheiden fotograaf wiens werk is tentoongesteld in tal van galeries en musea over de hele wereld. Hij woont in San Francisco, maar reist vaak en heeft tot op heden in opdracht opnames gemaakt in twaalf landen. Kijk voor meer van zijn werk op www.vancejacobs.com.

Gedeeltes van het hoofdstuk 'Geschiedenis en cultuur' en de hoofdstukken over de Amazone zijn geschreven door **Joe Yogerst**. Hij is medeauteur van de *Traveler's Companion Peru* en heeft bijdragen geleverd aan tal van uitgaven van National Geographic over Zuid-Amerika, zoals *Long road south: a journey along the Panamerican Highway*, *Enduring treasures: national parks of the world* en *Sacred places of a lifetime*.

De reis indelen

Van de droge kustwoestijnen aan de Stille Oceaan tot de vochtige regenwouden in het Amazonegebied, van het hoogste bevaarbare meer ter wereld tot indrukwekkende tropische bergketens: Peru heeft een benijdenswaardige diversiteit aan landschappen en klimaten. Bovendien zijn hier in de bergen, bossen en woestijnen de overblijfselen van tientallen oude culturen te vinden.

Ontelbare mogelijkheden

Er zijn onvoorstelbaar veel plaatsen te bezoeken. Een bezoek aan Machu Picchu overslaan is bijna ondenkbaar, maar er is zoveel te doen dat sommige reizigers deze verbluffende archeologische vindplaats missen. Liefhebbers van het dierenleven verschansen zich misschien hun hele verblijf in een lodge in het regenwoud om toekans, schildpadden en tapirs te observeren. Studenten kunnen cursussen Spaans en Quecha volgen en weer anderen willen inheemse ambachten als weven leren. Liefhebbers van een sportief avontuur kunnen de bergtoppen beklimmen of op de hoogste golven surfen.

Toeristen van elke leeftijd kunnen de sensuele salsa (de dans) leren dansen of een pittige salsa (de saus) leren maken, want Peru staat sinds kort hoog op de culinaire wereldkaart. U hoeft niet te doen wat anderen doen, want wat u ook doet, het is altijd de moeite waard!

Als u maar een week hebt

Is dit uw eerste bezoek, hebt u maar een week en wilt u toch veel zien? Dan kunt u de hoogtepunten in zeven dagen doen: Cuzco, Machu Picchu en het zuidelijke Amazonegebied. Alle internationale vluchten landen in Lima, dus u moet van daaruit plannen. Het beste vervoermiddel om naar het binnenland te reizen is meestal de bus. Ze rijden vaak en zijn redelijk efficiënt.

Zo kunt u het eventueel aanpakken: als u 's morgens vroeg aankomt: vlieg op **dag 1** (door)

Keramik uit een galerie in Barrio Santa Ana in Ayacucho.

naar Cuzco. Doe het kalm aan in verband met de hoge ligging (3326 m) en loop langzaam. Een tukje na aankomst is aan te raden. Cuzco staat bekend om zijn koloniale gebouwen en werd gebouwd op oude Incafunderingen. De samenstelling van de bevolking is kenmerkend voor het land: de meeste Peruanen zijn afstammelingen van zowel inheemse bewoners als Spaanse veroveraars. Koop de eerste dag een *boleto turístico* ('toeristenkaart') die u nodig hebt voor de meeste bezienswaardigheden in de stad. Ze zijn te koop bij de meeste reisbureaus. Wandel rond het Plaza de Armas, bezoek de kathedraal en het Museum Inka.

Op **dag 2** gaat u lopend, per bus of taxi naar de vele archeologische bezienswaardigheden in en rond Cuzco. Vooral Sacsayhuamán of anders Pisac of Ollantaytambo zijn de moeite waard. Bent u op een donderdag of zondag in Pisac, ga dan bestel naar de traditionele boeren-en kunstnijverheidsmarkt.

Op **dag 3** neemt u de trein naar Aguas Calientes (zie p. 139) waar u kunt overnachten en u zich kunt voorbereiden op een vroeg bezoek (koop vooraf kaartjes in Cuzco) aan Machu Picchu op **dag 4**. Geen enkele Incavindplaats is beroemder dan deze stad uit de 15e eeuw, die in een bergachtig nevelwoud is gelegen en in 1911 werd herontdekt. Met de middagtrein reist u terug naar Cuzco.

De volgende morgen stapt u in het vliegtuig naar Puerto Maldonado in het zuidelijke Amazonegebied voor **dag 5** en **6**.

Toeristeninformatie

Het Peruaanse verkeersbureau (www.peru.travel) heeft veel informatie als het gaat om steden en bezienswaardigheden, maar niet als het gaat om hotels en restaurants. De toeristenbureaus, iPerú geheten, vindt u in de grote steden en op Lima International Airport. Ze zijn telefonisch dag en nacht bereikbaar (tel.: 01/574-8000). Engelstalig nieuws is te lezen op www.peruviantimes.com. De website www.expatperu.com is een aanrader voor mensen die er over denken zich in Peru te vestigen.

NIET MISSEN:

Eersteklas dineren in Lima en cavia eten in de hooglanden **24-27**

Een vlucht over de Nascalijnen **89**

Logeer bij een gezin op het Titicameer **117**

Verken de straten van Cuzco **122-136**

De markten met hun levensmiddelen, kunst en curiosa **140-141, 171-172, 214**

Zonsopgang boven Machu Picchu **150-159**

Een trektocht in de Cordillera Blanca **182-187**

Archeologische opgravingen bij Trujillo en Chiclayo **200-221**

Wild observeren in het Amazonegebied **242-265**

Diverse lodges organiseren tweedaagse excursies, zodat u een indruk krijgt van het regenwoud met zijn overstelpende flora en fauna. Vlieg terug naar Lima op **dag 7**.

Lijkt een verblijf van twee nachten in het regenwoud u niets, dan is er een prima alternatief door op **dag 5** met de bus van Cuzco naar Puno aan het Titicameer te reizen en op **dag 6** een excursie naar de onbewoonde eilanden op het meer te maken. Vlieg terug naar Lima op **dag 7**.

Vindt u dit programma overvol, dan kunt u ook de hele week in de omgeving van Cuzco blijven.

Als u meer tijd hebt

De biodiversiteit van het regenwoud van de Amazone, het prachtige licht bij het Titicameer, de ruïnes van beschavingen van voor de Incatijd die meer dan vijfduizend jaar teruggaan: allemaal redenen voor een tweede week in Peru!

Na uw bezoek aan de Amazone kunt u op **dag 7 en 8** verblijven aan het Titicameer en de vele eilanden ontdekken. Op **dag 9** neemt u de bus (duur: 6 uur) vanuit Puno aan de westkant van het meer naar Arequipa over de gure hoogvlakte. Wandel door het koloniale centrum en bezoek de andere bezienswaardigheden op **dag 10**, vooral de Monasterio de Santa Catalina en Museo Santuarios Andinos.

Vlieg naar Lima op **dag 11** en neem een transfer naar Trujillo in het noorden en ga op **dag 12** naar het werelderfgoed Chan Chan en de Huaca de la Luna, de Moche-tempel van de Maan. Op **dag 13** neemt u de bus (duur: 3 uur) naar Chiclayo en

Het avontuurlijke Inca Trail biedt wandelaars een tocht langs oude culturen.

Drinkwater

Het kraanwater in Peru is in het hele land onbetrouwbaar en reizigers moeten hierop goed bedacht zijn. U kunt overal water in flessen kopen, variërend van kleine flesjes (600 ml) tot grote flessen (2,5 liter). Water is goedkoop in kiosken en supermarkten. U betaalt € 0,20 in

kiosken en supermarkten voor kleine flesjes en € 1 voor een grote. Vraag om *sin gas* (zonder koolzuur) of *con gas* (met koolzuur). Veel hotels hebben grote waterkoelers waar u gratis uw eigen flesjes kunt vullen. De meeste restaurants hebben ijs met gefilterd water.

brengt u daarna naar Sipán zelf, de recent opgegraven 1700 jaar oude Mochetombe van de Heer van Sipán. Dit wordt beschouwd als het mooiste graf van Amerika. Op

dag 14 vliegt u terug naar Lima.

Wilt u Trujillo en de noordkust overslaan, dan kunt u vanuit Arequipa met de bus langs de kust terug naar Lima. Maak een stop in de hooggelegen zuidelijke woestijn voor een vlucht over de beroemde Nascalijnen. Met het maken van de lijnen werd in 200 v.Chr. begonnen en de vervaardiging kostte meer dan duizend jaar. Voor het beste overzicht is een vlucht noodzakelijk. Of pauzeer in Pisco voor een boottocht om de enorme kolonies zeeleeuwen en vogels op de Ballestaseilanden te bekijken.

Andere mogelijkheden

U kunt ook het spectaculaire duizend jaar oude fort Kuélap in de noordelijke hooglanden bezoeken. Er komen is moeilijk, want het ligt midden in een afgelegen nevelwoud en werd gebouwd door het Chachapoysvolk, dat veel prachtige bolwerken bouwde die nog verder ontdekt moeten worden. Of bezoek de stad Caral aan de noordkust: in 2001 begon een studie die aantoonde dat de Peruaanse cultuur vijfduizend jaar ouder is dan werd aangenomen.

Maar u kunt ook de steden en historische plaatsen overslaan en een keur aan buitensporten beoefenen, zoals bergbeklimmen, raften, surfen, trekken of vogels spotten. U kunt dit overal doen, vanaf de hoge pieken van het nationale park Huascarán tot het droge woud van het ecologische reservaat Chaparri.

Geniet van Peru! ■

Hoogteziekte in Cuzco

De meeste mensen hebben weinig problemen met de hoogte in Cuzco, behalve dat ze misschien een beetje hoofdpijn krijgen. Hebt u last van hoogteziekte, dan is een tussenstop op het vliegveld van Cuzco voor Urubamba in de Heilige Vallei een goede optie (2870 m). Er zijn verschillende goede hotels en het is een prettige uitvalsbasis voor bijzondere plaatsen, waaronder Machu Picchu. Ook Ollantaytambo (2800 m) is mogelijk.

Geschiedenis en cultuur

Het huidige Peru 14-21

Ervaar: geotoerisme in Peru 19

Peru's kleurrijke festivals 22-23

Ervaar: midwinter in Iquitos 23

Eten en drinken 24-27

Ervaar: kooklessen in Peru 27

Land en landschap 28-33

Ervaar: beklim de Misti of andere bergen 31

Geschiedenis 34-43

Het culturele leven 44-51

Het huidige Peru

Peru is een land met vele gezichten die niet allemaal in één woord gevat kunnen worden. Het land kent enorm drukke stadscentra en eeuwenoude tradities in de Andes, maar ook uitgestrekte woestijnen en diepgroene regenwouden. Er zijn tal van verschillen, alsof het hier om meerdere landen gaat. Het geheel is een uniek mozaïek van een fascinerend, karakteristiek land.

Het voetgangersgebied van de Jirón de la Unión is zeer uitgebreid.

Peru is door de eeuwen heen geregeld van naam veranderd. De Inca's noemden hun koninkrijk Tawantinsuyu of Land van de Vier Hoeken; de Spanjaarden gaven het de naam Nieuw-Castilië. De hoofdstad verhuisde van het bergachtige Cuzco naar het aan de kust gelegen Lima. Toch hebben de Europese kolonisten, de nationale bevrijdingshelden en de lokale republikeinen die Peru de laatste vijfhonderd jaar hebben bestuurd, het land in hoofdlijnen ongemoeid gelaten. In feite is het hele Peruaanse grondgebied sinds de 15e eeuw op het hoogtepunt van de Incacultuur onafgebroken door één centraal bestuur geleid. Daarmee is Peru de oudste natiestaat van Noord- en Zuid-Amerika.

Dankzij die continuïteit is het niet verwonderlijk dat tal van zaken die we typerend vinden voor Zuid-Amerika in feite Peruaans zijn. Neem de simpele aardappel: die vindt waarschijnlijk zijn oorsprong in de hoogvlakten rond het Titicacameer. Daar groeide hij in het wild, totdat de oude nomaden van Peru zich daar vestigden en de knollen begonnen te cultiveren. De aardappel groeide uit tot de meest populaire knol ter wereld. Zo'n zesduizend jaar geleden begonnen dezelfde inheemse stammen de lama en de alpaca te domesticeren: van jager-verzamelaars groeiden de stammen uit tot een herdersvolk dat leefde van de opbrengst van de wol. Dit vormde de basis voor de weefindustrie én de hoeden en poncho's die bijna elke toerist nu meeneemt uit Zuid-Amerika.

Cultureel erfgoed

Allerlei zaken die we in verband brengen met Zuid-Amerika zijn van Peruaanse oorsprong. De muziek van panfluiten, zoals de *zampoña*, horen we nu wereldwijd in clubs en op straat. Maar deze muziek vindt zijn oorsprong in de pre-Incaculturen uit de hooggelegen Peruaanse Andes. Net zoals het Christusbeeld dat uitkijkt over Rio de Janeiro, is de in wolken gehulde top van Machu Picchu in de Andes voor velen een typisch Zuid-Amerikaans beeld. Recentelijk is Peru ook doorgedrongen tot de filmsets van Hollywood. Filmmakers zijn geïntrigeerd door de rijke historie en cultuur, en reizen dan ook vaak af naar Peru voor filmopnames en filmplannen.

NATIONAL GEOGRAPHIC REISGIDS

PERU

WERELDWIJD NEMEN EXPERTS VAN NATIONAL GEOGRAPHIC EEN KIKJE ACHTER DE SCHERMEN EN DRINGEN DOOR TOT DE KERN VAN DE CULTUUR, DE GESCHIEDENIS EN HET VOLK VAN EEN LAND. DANKZIJ NATIONAL GEOGRAPHIC REISGIDSEN KAN HUN ERVARING DE JOUWE WORDEN.

DE REIS INDELEN, beknopte kennismaking met Peru, zodat je je reis op je eigen wensen en interessegebieden kunt afstemmen.

ERVAAR unieke belevenissen, waaronder een treinreis op een hoogte van 4,5 kilometer, kajakken op het Titicacameer en een overnachting bij de Asháninka-indianen.

INSIDER TIPS van de schrijvers en fotografen van National Geographic, maar ook van plaatselijke deskundigen, over hun favoriete plekjes, praktische zaken en veel meer.

WANDELTOCHTEN, voorzien van duidelijke kaartjes; bijvoorbeeld het Inca-pad, het centrum van Lima, het koloniale Trujillo, de Santa Cruz-trekking en de historische hoogtepunten van Iquitos.

EXCURSIES BUITEN DE GEBAADE PADEN, zoals een wandeling door het Amazone-regenwoud en Kuélap, een bezoek aan de ambachtelijke markten van de centrale hooglanden en een excursie naar de Incaplaats Huchuy Cusco.

NIET MISSEN Bij elk hoofdstuk vind je verwijzingen naar nadere informatie over sterk aanbevolen bezienswaardigheden en activiteiten.

DE PRACHTIGE KLEURENFOTO'S EN GEDETAILLEERDE KAARTEN maken het eenvoudig te kiezen, je reis uit te stippelen en overal het mooiste te zien.

NUR 515

 NATIONAL
GEOGRAPHIC
REISGIDS

National Geographic Reisgids maakt deel uit van
Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen

9 789021 568263

www.kosmosuitgevers.nl